

Medicus

Nr. 5-6 (827-828)
OCTOMBRIE 2009

Fondator: Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova

Editorial

Universitatea la 64 de ani...

ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR reprezintă, în mod sigur, mândria, speranța și împlinirea idealurilor oricărei societăți contemporane. Universitățile contribuie la formarea unui elan creator colectiv, stimulant și emulat de propriile vocații și aspirații.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" a pus temelia învățământului superior medical din Republica Moldova. Ea a fost fondată în baza Institutului de Medicină nr. 1 din Sankt-Petersburg, evacuat în timpul celui de al II-lea Război Mondial în Kislovodsk, ulterior fiind transferat la Chișinău împreună cu studenții și întregul cadru profesoral.

Denumită Institut de Stat de Medicină din Chișinău, Universitatea își începe activitatea la 20 octombrie 1945, având o singură facultate, cea de Medicină Generală, care întrunea 32 catedre, în cadrul cărora își făceau studiile circa 1000 de studenți. Pe parcursul anilor, au fost fondate Facultatea de Pediatrie (1954), Facultatea de Stomatologie (1959), Facultatea de Medicină Preventivă (1963) și Facultatea de Farmacie (1964). La 25 iulie 1991, Institutul de Stat de Medicină "Nicolae Testemițanu" din Chișinău a fost reorganizat în Universitate. În 1995, instituția a fost redenumită în Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova.

Pe parcursul a celor 64 de ani de activitate, Universitatea a format și a perfecționat specialiști în domeniul medicinei și farmaciei; a dezvoltat cercetarea științifică inclusiv prin colaborare cu instituții similare de peste hotare; a acordat servicii medicale calificate ce corespund necesităților sistemului de sănătate; a promovat valorile general umane, spiritul gândirii critice și al liberei expresii, fiind mereu receptivă la aspirațiile și necesitățile comunității academice.

Activitățile de cercetare științifică în Universitate includ peste 68 teme, care se realizează în cadrul a peste 25 de școli științifice din diverse domenii medicale. Rezultate-

le cercetărilor științifice, obținute de colaboratorii Universității în ultimii cinci ani, s-au materializat în peste 7800 publicații, inclusiv 58 monografii, 163 manuale și ghiduri, 3956 articole științifice, precum și 110 brevete de invenție și 645 certificate de inovație. Performanțele cercetătorilor universitari au fost apreciate cu 193 de medalii, inclusiv 48 de aur, 60 de argint, 65 de bronz și peste 200 de diplome și premii speciale, conferite la diferite expoziții internaționale.

La etapa actuală, pentru USMF "Nicolae Testemițanu" unul dintre domeniile prioritare îl constituie relațiile internaționale. Universitatea întreține relații de colaborare în domeniul formării cadrelor medicale și farmaceutice, științei medicale și medicinei practice cu peste 30 de universități și clinici din România, Rusia, Ucraina, Franța, Germania, Italia, Grecia, Olanda, Cehia, Polonia, Slovacia, SUA, Israel.

În acest an, în urma unui efort comun și perseverent al tuturor colaboratorilor, Universitatea a reușit să obțină Certificatul de Calitate, ISO 9001:2008. Acesta confirmă o dată în plus că astfel de valori precum excelența, performanța, responsabilitatea și inovația sunt forma de a fi a instituției noastre.

De asemenea, pentru a se plia standardelor internaționale în domeniul învățământului, USMF "Nicolae Testemițanu" este în proces de elaborare a Proiectului "Strategia de Dezvoltare a Universității pentru anii 2010 - 2019", care are drept obiectiv consolidarea poziției actuale a Alma Mater și asumarea unui rol tot mai activ în dezvoltarea comunității academice naționale.

Toate acestea au consolidat prestigiul Universității, care actualmente este recunoscută în țară și în lume ca o instituție ce promovează reforme progresiste și tinde să se alinieze standardelor educaționale europene și mondiale. Alinierea la tot ce-i modern în învățământul universitar, dezvoltarea și aprofundarea activităților de cercetare și inovare în domeniul medicinei, desfășurarea continuă a activităților clinice sunt cele trei componente care determină astăzi rolul și valoarea Universității.

Ion ABABII,
rector USMF "Nicolae
Testemițanu" din RM,
dr. hab. med.,
prof. univ.,
academician al AȘM

Știri pe scurt

☒ În perioada 15-18 octombrie curent, un grup de profesori și conferențieri universitari de la catedra Chirurgie nr.2 și Chirurgie FPM au participat la lucrările celei de-a XXXI Reuniuni a Chirurgilor din Moldova (Piatra Neamț, România).

☒ DI Viorel Nacu, conf.univ., catedra Chirurgie operatorie și anatomie topografică a participat la Congresul FIGO 2009-XIX FIGO World Congress of Gynecology & Obstetrics ce a avut loc în Cape Town, Republica Africa de Sud, în perioada 1-9 octombrie.

☒ Între 12 și 14 octombrie a.c. la Moscova (Rusia) a avut loc Seminarul Internațional "Actualități în hemofilie". Din partea USMF "Nicolae Testemițanu" la ședințele de lucru a participat dl Valentin Țurea, șef catedră de Pediatrie nr.2.

☒ DI Zapuhlii Grigore, prof. univ., șef catedra de Neurochirurgie, a participat cu un raport oral în cadrul Congresului Român de Neurochirurgie. Lucrările congresului au avut loc în orașul Sibiu, România (30 septembrie- 3 octombrie a.c.).

☒ În legătură cu desfășurarea pe 1 și 2 octombrie curent a Conferinței Internaționale consacrată Sănătății Reproductive, dl Valentin Friptu, șef catedră de Obstetrică și Ginecologie a fost delegat în orașul Kiev, Ucraina.

☒ În perioada 3-9 octombrie, dna Valentina Diug, conf. univ., catedra de Obstetrică și Ginecologie, a participat la cel de-al XIX-lea Congres Mondial de Obstetrică și Ginecologie în Cape Town, Africa de Sud.

☒ Expertul în domeniul managementului universitar, Dana Fărcășanu, din România a efectuat o vizită de lucru la USMF "Nicolae Testemițanu" cu scopul de a ajusta lingvistic Strategia Universitară 2009-2019 și de a veni cu sugestii de îmbunătățire la structura proiectului în cauză.

☒ DI Botnaru Victor, șef catedra de Medicină internă nr.1 a participat în perioada 22.10.2009 – 27.10.2009 la Conferința "New challenges in primary", desfășurată în Roma, Italia.

☒ În perioada 14.10.2009 – 23.10.2009, în Pennsylvania -Philadelphia, SUA, s-a desfășurat Congresul anual al Societății de Reumatologie. USMF "Nicolae Testemițanu" a fost reprezentată la acest eveniment de către dna Liliana Groppa, șef catedra de Medicină internă nr.1

Agenda Universitară

Conferința științifică anuală a colaboratorilor și studenților USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Cu ocazia Zilelor Universității care vor avea loc în data de 21-23 octombrie 2009, Biroul Permanent al Senatului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” invită colaboratorii și studenții să participe la conferința științifică anuală.

Toate facultățile și respectiv catedrele vor fi antrenate în organizarea și desfășurarea conferinței științifice. Astfel vor fi prezentate 551 de rapoarte și 113 postere asupra celor mai actuale aspecte ale medicinei contemporane. Lucrările conferinței se vor desfășura în următoarele secții:

1. Probleme fundamentale ale medicinei
2. Probleme actuale în sănătatea publică

3. Probleme actuale ale medicinei interne
4. Probleme actuale ale chirurgiei
5. Probleme actuale ale ortopediei și traumatologiei
6. Probleme actuale ale pediatriei și chirurgiei pediatrice
7. Probleme actuale ale obstetricii și ginecologiei
8. Probleme actuale ale neurologiei, neurochirurgiei și psihiatriei
9. Probleme actuale ale stomatologiei
10. Probleme actuale ale farmaciei
11. Actualități în științele sociale și filologice
12. Dezvoltarea resurselor informaționale medicale: tendințe, probleme, soluții.

Programul Zilelor Universității va începe prin discursul domnului rector Ion Ababii privind activita-

tea universității în anul academic 2008-2009.

De asemenea, în data de 23 octombrie, va avea loc Ședința Senatului în care prof. univ. Viorel Prisăcari, prorector pentru activitatea științifică, va ține un discurs cu tema: „Activitatea științifică a USMF „Nicolae Testemițanu” în anul de dare de seamă și obiectivele strategice principale de dezvoltare a științei universitare pentru anii 2010 - 2019”. Despre realizările și problemele cercetărilor științifice ale studenților și rezidenților va vorbi în fața auditoriului Stanislav Grosu, președintele Asociației Științifice a Studenților și Tinerilor Medici.

În contextul aceleiași manifestări, în data de 22 și 23 octombrie în cadrul Zilelor universității se vor desfășura și activități culturale-sportive.

DIN CUPRINS:

Aur și argint pentru inventatorii moldoveni

P. 2

Al IV-lea Congres Național de Ftziopneumologie

p.3

Eugen GLADUN, omul care a făcut din medicină o artă...

p.4

Faptele înaintașilor, recunoștința urmașilor

P. 5

Activitățile comunitare – investiții de lungă durată în resursele umane

P. 6

Teatrul studentesc: Talent sau Pasiune?

P. 7

Leonid Cobâleanschi - o personalitate eminentă în societatea medicală a Republicii Moldova

P. 8

Vladimir HOTINEANU – noul ministru al Sănătății

În urma formării noului guvern al țării, domnul Vladimir HOTINEANU, chirurg de profesie, doctor habilitat în medicină, profesor universitar, prorector pentru activitate curativă și instruire postuniversitară al USMF „Nicolae Testemițanu” a fost desemnat ministru al Sănătății din Republica Moldova.

Cu prilejul numirii domnului Hotineanu în înalta funcție de stat, comunitatea academică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova are marea onoare de a exprima sincere felicitări, urări de sănătate, forțe creative și inspirație pentru realizarea dezideratelor pe care și le propune domnul ministru.

Vladimir Hotineanu s-a născut în 1950, într-o familie de moldoveni deportați în Kazahstan. A absolvit Institutul de Stat de Medicină din Chișinău în 1974. În 1989, i se conferă gradul științific de doctor habilitat în medicină.

În perioada 1983 - 1989 este asis-

tent, catedra Chirurgie, Institutul de Stat de Medicină din Chișinău; fost viceministru al Sănătății și președinte al Comisiei de eliberare a licențelor pentru activitate farmaceutică în Guvernul Sturza, laureat al Premiului de Stat, Om Emerit al Republicii Moldova. Din 2007 este membru PLDM, iar din octombrie 2008 conduce Asociația Medicilor și Farmaciștilor Liberal Democrați.

AUR și ARGINT pentru inventatorii moldoveni

În perioada 24-26 septembrie a.c. mai mulți profesori universitari ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la Salonul Internațional de Invenții și Tehnologii noi „NEW TIME”, care s-a desfășurat în Ucraina, orașul Sevastopol.

Participanții și-au prezentat invențiile, iar la sfârșit au primit diplome și medalii.

Astfel, **MEDALIAȚII CU AUR** ai salonului au fost:

1. V. Prisăcari, V. Țapcov, S. Buraceova, A. Gulea, S. Spînu, N. Bejenari – *Compuși ai cuprului cu proprietăți antibacteriale*

2. V. Gonciar, E. Zariciuc, N. Bacinschii, T. Lupașcu, V. Rudic, S. Plugaru, S. Cerlat – *Remediu antibacterian*

3. V. Ghicavăi, M. Ciuhrii, N. Bacinschii, V. Ciuhrii – *Preparate entomologice: Imupurin, Imuheptin, Entoheptin, Adenoprosin*

4. O. Losii, E. Edinac, A. Sandul – *Dispozitiv și metodă de determinare a stării mușchilor trompei auditive în otite purulente cronice*

MEDALIAȚII CU ARGINT:

1. I. Ababii, V. Nacu, B. Topor, P. Ciobanu, F. Gornea, G. Croitoru, M. Darciuc, L. Nacu – *Transplantare de celule în medicina regenerativă*

2. V. Nacu, P. Ciobanu, E. Mocan, L. Nacu, V. Secieru – *Slide for histological research and method for obtaining histological smear of cell culture*

3. I. Jeru – *Dispozitiv și metodă în tratarea cataractei senile*

4. L. Cerempei, G. Rîmarciuc, V. Gudumac, M. Ababii, E. Cerempei – *Metode saline de diagnosticare a bolilor cronice ale sistemului digestiv la copii*

Care sunt perspectivele de afirmare pentru un viitor farmacist?

Livia UNCULEA,
doctor în farmacie,
conferențiar universitar,
vice-decan

Lumea este tot mai preocupată de sănătate, de prelungirea vieții, de frumusețea exterioară. Farmacistul are un rol important atât prin obținerea de noi produse medicamentoase, cât și prin eliberarea acestora și oferirea de informații cât mai complete și competente.

La prima vedere, meseria de farmacist este o ocupație frumoasă, fără prea multă bătaie de cap. În realitate, profesia implică mai mult decât vânzarea unor produse speciale. Până să ajungi să eliberezi medicamente trebuie să înveți, timp de cinci ani, într-o facultate de profil și încă doi ani în rezidențiat pe specialitate.

Pentru a se putea afirma în specialitate, indiferent de domeniul de activitate ales, un farmacist bun trebuie să aibă cunoștințe temeinice de specialitate și să învețe continuu, să aibă abilități de comunicare și să fie capabil să stabilească o legătură la nivel personal cu pacienții. Răbdarea trebuie să

fie una dintre principalele calități ale unui farmacist. În acest aspect este foarte importantă formarea farmacistului, căci încrucișarea disciplinelor foarte variate permit de a răspunde unei veritabile exigențe de polivalență științifică.

Farmacistul este un **cercetător**. El trebuie, în fiecare an, să-și reactualizeze câmpul de cunoștințe, în funcție de noile realizări în domeniu. Confruntat permanent cu progresul științific și evoluția meseriei sale, farmacistul trebuie să dispună de o formare continuă și exemplară, în scopul de a asigura calitatea înaltă a actelor farmaceutice pe care le efectuează. Datorită formării sale inițiale și permanente, farmacistul este un adevărat **profesionist al sănătății**.

Farmacistul este **garant al sănătății publice**. Medicamentul ușurează, previne boala, prelungeste durata vieții, dar poate să conțină, de asemenea, o substanță riscantă. Dispersia sa solicită garanția și expertiza farmacistului, singurul garant pentru o bună eliberare a medicamentului. Farmacistul își angajează propria responsabilitate pentru fiecare prescripție medicală, pe care trebuie să o controleze. El este profesionistul sănătății, constituind ultima verigă în drumul medicamentului, sfătuiind bolnavul împotriva utilizării defectuoase a medicamentelor. El este o veritabilă punte de legătură între populație și agențiile de sănătate. Garanția calității și securității aduse de farmacist este un adevărat fundament de monopol pe

care-l consimte în prepararea și eliberarea medicamentului.

Farmacistul este, de asemenea, un **pedagog**: el explică tratamentul prescris de medic, favorizează „observația” terapeutică a pacientului, informează publicul și știe să asigure, chiar dacă el este neîncrezut într-o problemă de sănătate. Sfatul lui este solicitat pentru a răspunde cu rapiditate problemelor de sănătate, fără consecințe grave și trecătoare, în materie de igienă și de îngrijire medicală.

În lumea medicală, farmacistul reprezintă ultima verigă într-un lanț format din membrii acesteia. El are responsabilitatea verificării corectitudinii prescripțiilor și respectării dozelor medicamentelor.

Munca farmacistului nu constă doar în eliberarea medicamentelor, serviciul lui poate fi și în companii farmaceutice, reprezentanțe, în cadrul depozitelor farmaceutice, în laboratoare de analiză și control, la întreprinderile producătoare de medicamente, în spitale.

Bagajul de cunoștințe și aptitudini practice îi asigură farmacistului un vast teren de angajare în cercetarea științifică, care poate fi realizată în cadrul celor cinci laboratoare ale Centrului științific în domeniul medicamentului sau la catedrele Facultății Farmacie.

Totodată, tinerii posesori ai profesiei se pot regăsi și pe tărâmul pedagogic, urmând masteratul la disciplinele de profil, pentru a transmite altor generații tainele și măiestria artei de a fi **FARMACIST**.

Pe muchie de bisturiu

An de an, după susținerea examenelor de stat, tinerii farmaciști pornesc pe calea pe cât de anevoioasă, pe atât și de captivantă de inițiere și afirmare în calitate de specialiști diplomați. Majoritatea aleg activitatea în cadrul farmaciilor comunitare, eliberând pacienților medicamentele prescrise de medic sau cele OTC. Este una dintre modalitățile de afirmare a farmacistului. Aici se cere onestitate și demnitate profesională, precum și un interes sporit și nemăscat față de sănătatea pacientului. Numai în cazul când farmacistul își propune ca scop să nu fie un simplu vânzător, numai atunci el va fi apreciat la adevărata sa valoare.

O altă posibilitate de afirmare este prestarea muncii în cadrul farmaciilor instituțiilor medicale, mai ales că în prezent acestea se confruntă cu o insuficiență de cadre farmaceutice. Anume la acest nivel se consolidează relația medic-farmacist, bazată pe colegialitate. Prin această conlucrare profesională are de câștigat eficacitatea tratamentului pacienților.

Farmacistul își mai poate aplica cunoștințele și aptitudinile și în cadrul producerii medicamentelor. Actualmente, producția farmaceutică autohtonă este realizată de 22 de producători, deci peste 90-95 la sută dintre

Elena BOBROVA,
anul V,
Facultatea Farmacie

medicamente se importă. De ce să nu crească numărul producătorilor autohtoni?

Nu mai puțin important și perspicace pentru un farmacist este antrenarea în domeniul cercetărilor științifice. Republica Moldova dispune de instituții științifice, de materie primă locală necesare pentru elaborarea noilor medicamente.

Un alt tărâm de o înaltă încărcătură socială pentru tânărul farmacist este cel al activității didactice. Părerea mea este că profesorul joacă rolul primordial în formarea viitorului farmacist ca un specialist de o înaltă valoare. Astfel el contribuie în mod direct la perpetuarea profesiei.

Evident că sunt multiple posibilități de afirmare în diverse domenii ale sistemului farmaceutic, toate îndeplinind funcția de asigurare a populației cu medicamente eficiente, inofensive, de bună calitate.

Rubrică îngrijită de **Diana PÎNZARI,**
specialist relații publice

Colaborare internațională

Reuniune de nivel înalt la Berlin

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, acad. Ion Ababii a participat în perioada 15-18 octombrie 2009 la Reuniunea Internațională de nivel înalt, organizată de Universitatea de Medicină Charité din Berlin în colaborare cu Universitatea Descartes din Paris, cu genericul „Evoluția în medicină” și care și-a ținut lucrările în orașul Berlin, Republica Federală Germană.

În cadrul Reuniunii a fost prezentat raportul „Consecințele socio-economice ale perioadei de tranziție pentru Sistemul de Sănătate din Republica Moldova”, unde au fost punctate următoarele aspecte:

- Perioada anilor '90 a fost marcată de criza financiară care a dus la micșorarea bugetului statului, iar în consecință reducându-se și finanțarea Sistemului de Sănătate de până la 2,9% din Produsul Intern Brut.

- Treptat au fost trasate direcțiile prioritare de reformare a sistemului: introducerea asigurărilor obligatorii pentru sănătate; acordarea primului ajutor medical; reorganizarea ajutorului medical în staționar; reformarea procesului de pregătire a medicilor și farmaciștilor.

- La etapa actuală o atenție sporită este acordată elaborării Strategiei Dezvoltării Învățământului Medical din Republica Moldova, în care sunt implicați circa 10 experți din țările Uniunii Europene.

Componente ale perfecțiunii

În perioada 18-22 octombrie se află în vizită la USMF „Nicolae Testemițanu” prof. David Gordon, președintele Asociației Universităților medicale din Europa.

Programul vizitei este complex și variat. În prima zi înaltul oaspete a avut o întâlnire cu rectorul Universității, acad. Ion Ababii, decanii și prodecanii facultăților Medicină, Rezidențiat și Secundariat Clinic, Perfecționare a Medicilor, iar după amiază prof. David Gordon a prezentat o comunicare cu privire la studiile universitare în Uniunea Europeană la adunarea reprezentanților catedrelor clinice.

E de remarcat caracterul interactiv al discuțiilor care s-au axat pe cele mai stringente probleme și aspecte privind perfecționarea învățământului universitar, postuniversitar și continuu, cheazăse a formării cadrelor medicale de înaltă calificare. Profesorul a răspuns la numeroase întrebări adresate de cei prezenți.

Rectorul Ion Ababii a menționat faptul că această vizită coincide în timp cu aniversarea a 64-a a Universității. Venind cu unele file ale cărții de vizită a Universității, a remarcat că instituția e deschisă spre colaborare și perfecțiune. Curriculum de studii este ajustat standardelor internaționale. Mulți absolvenți activează cu succes în diferite țări. La rândul său, prof. David Gordon a subliniat importanța problemelor puse în discuție, accentuând că Directivele Parlamentului European prevăd clar cerințele înaintate față de școlile medicale, durata învățământului universitar fiind de 6 ani sau 5500 ore academice. Studiile universitare trebuie aduse la un nivel comun în toată Europa. Medici buni trebuie să activeze pe viitor și în țările mai puțin dezvoltate. Dumealului s-a referit la schimbul larg de experiență între diferite universități referitor la studii universitare și postuniversitare. Numărul de școli medicale crește conform populației în țara respectivă. În Marea Britanie,

de exemplu, la un milion de populație revin 100 școli medicale. De asemenea s-a insistat asupra unei balanțe reușite a disciplinelor fundamentale teoretice și clinice, cântarul oscilând în favoarea practicii. În alcătuirea curriculumului neapărat trebuie să aibă o reprezentanță tineretului studios. În baza experienței sale de mulți ani din Marea Britanie prof. Gordon s-a referit în detalii la procesul didactic, începând de la admiterea pe criterii selective și exigente a viitorilor studenți până la absolvire, precum la studiile postuniversitare. Învățământul medical trebuie să fie sigur și bun, accentul fiind plasat pe diversitate. Structura curriculumului, cadrele didactice, metodele de evaluare a cunoștințelor se cere să fie în armonie cu rigorile timpului.

Consiliul medical general, în majoritate fiind alcătuit din medici, vizitează sistematic toate școlile medicale. Se urmărește scopul ca studiile să fie bazate pe probleme. De acum la anul 4 se poate de determinat abilitățile studentului, dacă el este gata să exercite responsabilitate funcție de medic. Pentru orice spital un beneficiu financiar îl aduce numărul de studenți care concomitent cu studiile activează în cadrul acestei instituții.

Este foarte important rolul științei în formarea specialiștilor. Nu poate fi conceput un medic profesionist fără antrenarea lui încă din studenție în procesul de cercetare. Studenților cu aptitudini deosebite în cercetare li se micșorează numărul de ore academice. În general, studiile sunt finanțate de Guvern prin intermediul Departamentelor Sănătate și Educație.

Profesorul David Gordon a prezentat o comunicare despre studiile postuniversitare și formarea continuă în spațiul Uniunii Europene. În contextul acestei vizite dumealului s-a întâlnit cu grupul de lucru pentru elaborarea proiectului Planului Strategic de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu” din RM.

Experții francezi recomandă...

Experții internaționali în domeniul managementului financiar, Benoit Nautre și Pierre Mevelec, din Franța, au efectuat o vizită de lucru în perioada 28.09.09-02.10.09 cu scopul de a realiza expertiza proiectului dezvoltării strategice a USMF „Nicolae Testemițanu” în domeniul managementului financiar.

Esența activității grupului de colaboratori și experți s-a soldat cu elaborarea unui instrument de motivare prin care fiecare șef de catedră să conștientizeze responsabilitatea resurselor pe care le gestionează. De asemenea, au venit cu recomandări ce țin de:

- organizarea în continuare a seminarelor de instruire pentru a valorifica rezultatele obținute;
- reorganizarea sistemului universitar pentru a facilita implementarea metodei de analiză;
- identificarea noilor indicatori de performanță și încadrarea colaboratorilor USMF din diferite servicii în procesul de elaborarea a mecanismelor de gestiune.

“Actualități în etiologia, patogenia, profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei și afecțiunilor pulmonare”- acesta a fost genericul celui de-al IV-lea Congres Național de Ftiziopneumologie (cu participare internațională), consacrat jubileului de 50 de ani al Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, și care și-a ținut lucrările la 1-2 octombrie 2009.

Cei prezenți în Sala Senatului a USMF „Nicolae Testemițanu”, savanți din România, Rusia, Ucraina, Germania, oameni de știință și specialiști în domeniu din Republica Moldova au fost salutați de către Oleg Lozan, viceministru al Sănătății, academicienii Teodor Furdul, prim-vicepreședinte al Academiei de Științe din Moldova; Gheorghe Ghidirim, președintele Ligii Medicilor din RM; Mihail Popovici, directorul Institutului de Cardiologie; Constantin Iavorschi, directorul Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”.

Raportul de bază „Organizarea serviciului antituberculos și pneumo-

logic. Epidemiologia tuberculozei și a bolilor pulmonare nespecifice” a fost prezentat de către directorul instituției de profil.

Pornind de la realitatea că incidența globală a tuberculozei constituie 120,5 la 100 000 de locuitori, în anul 2008, și prevenirea răspândirii ei necesită acțiuni energice din par-

tea organelor puterii locale și instituțiilor medicale și sociale, au fost realizate două programe naționale de control al tuberculozei pentru anii 1996-2000 și 2001-2005. Actualul Program Național de control și profilaxie a tuberculozei pentru anii 2006-2010 este axat pe integrarea acțiunilor antituberculoase cu activitatea întregii rețele medicale, precum și terapia intensivă de spital, extinderea tratamentului ambulator obligatoriu și strict supravegheat (strategia DOTS și DOTS Plus).

Un loc deosebit în ftiziopneumologie îl ocupă și bolile nespecifice ale aparatului respirator (BNAR) acute

și cronice, pentru care este caracteristic nivelul înalt al incidenței și mortalității ca și ponderea crescută de invalidizare a pacienților.

În comunicările delegaților au fost abordate cele mai stringente probleme cu care se confruntă medicii în domeniu, s-au propus noi forme și metode de profilaxie, diagnostic și tratament al pacienților afectați de tuberculoză, precum și s-au evidențiat unele lacune în activitatea serviciului de ftiziopneumologie.

În scopul ameliorării situației epidemiologice a tuberculozei, creșterii eficienței măsurilor antituberculoase se cere, de rând cu menținerea unui nivel înalt de activități de profilaxie, ameliorarea tranșantă a depistării și tratamentului acestei maladii infecțioase. S-a decis de a optimiza conlucrarea cu organele puterii de stat și organele administrației locale în realizarea programelor de control al tuberculozei teritoriale și în instituțiile penitenciare, asigurând participarea activă a tuturor instituțiilor medicale subordonate, conducătorilor de întreprinderi, organizațiilor, instituțiilor, asociațiilor, sindicate, Societății „Crucea Roșie”; a continua reformarea serviciului de ftiziopneumologie pe verticală, a aduce structura și statele centrelor teritoriale antituberculoase în concordanță cu numărul populației deservite și nivelul incidenței tuberculozei; a forma structuri antituberculoase conform cerințelor situației epidemiologice actuale; a elabora un Program Național de control al bolilor nespecifice ale aparatului respirator. Într-o scădere a incidenței, invalidității, mortalității prin bolile nespecifice ale aparatului respirator a considera

prioritare depistarea precoce și planificarea eficientă a asistenței medicale în aceste patologii; a revigora depistarea activă a tuberculozei la anumite contingente de populație; a face testarea cu tuberculină la copiii care prezintă o simptomatologie cu semne de tuberculoză; a stabili durata evidenței bolnavilor de tuberculoză sensibilă în fișierul de supraveghere - 12 luni, pentru TB MDR - 24 luni cu determinarea la finele supravegherii a ratei succesului; a implica ministerele de resort, alte organizații și societăți în elaborarea programelor de educație sanitară a populației; a organiza în continuare conferințe și simpozioane științifico-practice tematice anual și a convoca Congresul V Național de Ftiziopneumologie în 2014.

Al IV-lea Congres Național de Ftiziopneumologie și-a exprimat certitudinea că Societatea de Ftiziopneumologie, organele ocrotirii sănătății, instituțiile antituberculoase, Institutul de Ftiziopneumologie

“Chiril Draganiuc”, catedra Pneumoftiziologie a USMF vor contribui la ridicarea considerabilă a calității întregului complex de măsuri antituberculoase și combaterii bolilor nespecifice ale aparatului respirator, la realizarea programelor naționale prin implementarea metodelor noi de profilaxie, depistare, tratament și recuperare întru ameliorarea situației epidemiologice, scăderea incidenței și mortalității prin tuberculoză și boli nespecifice ale aparatului respirator.

Participanții la acest prestigios for științific au rămas impresionați de nivelul de organizare și desfășurare al Congresului, de conținutul rapoartelor, accesibilitatea expunerii materialului, bazat pe cazuri concrete și propuneri în vederea redresării situației; de schimbul larg de opinii dintre savanți, medici de la instituții medicale din capitală și din întreaga republică.

Traian MUSTEATĂ, corespondent

Eugen GLADUN, omul care a făcut din medicină o artă...

Domnul Eugen Gladun este medicul care și-a transformat profesia în artă și a știut cel mai bine să ajute pacientele sale să dea viață pe pământ. Niciodată nu a făcut statistică din profesia sa și întreaga viață a slujit cu devotament celei mai nobile cauze, aceea de a aduce bucurie oamenilor.

Dumnealui este fondatorul Institutului de Cercetări Științifice în domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, actualmente instituție științifică modernă, apreciată și recunoscută de prestigioase orga-

nizații și instituții de peste hotare. Pentru merite deosebite în activitatea medicală și didactică, academicianului Eugen Gladun i s-a conferit titlul de Om Emerit, fiind desemnat apoi ca laureat al Premiului de Stat. A fost decorat cu cea mai înaltă distincție de stat a Republicii Moldova, „Ordinul Republicii”, primind apoi și medalia „Meritul Civic”.

Ce înseamnă să fii medic ginecolog în Moldova, care sunt riscurile, dar și aspectele pozitive ale acestei profesii veți afla din interviul ce urmează.

Violeta Stratan: Domnule prof. Gladun, Obstetrica și Ginecologia este domeniul medical pe care l-ați ales acum 50 de ani. Ce anume v-a motivat să faceți acest pas?

Eugen Gladun: Odată devenit student la medicină, am avut fericita ocazie să am ore cu doamna profesor Luțenco. Ea a fost persoana care ne-a insuflat nouă, studenților mediciniști, dragostea față de această profesie. Chiar și atunci când am fost angajat la maternitate, doamna Luțenco a rămas pentru mine un exemplu demn de urmat. Observam care era atitudinea dumneai față de pacient, față de femeia gravidă, iar acest lucru m-a motivat să merg pe calea ginecologiei și obstetricii. Mai mult decât atât, ginecologia mi s-a părut a fi un domeniu afiliat matematicii. Modul în care este poziționat copilul în burta mamei, căile prin care se naște el, totul se află într-o anumită corelație cu geometria și trigonometria.

V.S.: În opinia Dumneavoastră, care sunt calitățile și valorile de care ar trebui să dea dovadă un medic adevărat, respectiv un ginecolog adevărat?

E.G.: Cei care vor să cunoască medicina trebuie să știe că „dru-mul” medicului nu e presărat cu flori. Medicul este acea persoană care trebuie să se dezică de multe lucruri în viață, să jertfească din timpul său personal, toată viața să fie în căutare de ceva nou, să învețe și să facă știință. Medicul nu are zile de odihnă, nu are concediu, nu poate prognoza când poate apărea cea urgență. Aici trebuie să menționez faptul că urgența în obstetrică este foarte importantă. Medicina presupune multe riscuri cărora trebuie să te supui. Dacă în alte domenii ale medicinei pe cântar este pusă o singură viață, obstetricianul răspunde de două sau chiar de mai multe vieți. Nu întotdeauna profesia de ginecolog îți aduce numai bucurii. Obstetricianul asistă nu numai la nașteri, dar, din păcate, uneori și la decesul pacientului său. De aceea, medicul obstetrician trebuie să fie gata și pentru momente mai puțin plăcute în viață.

V.S.: Cum vă descurcați în astfel de cazuri?

E.G.: De obicei, medicul nu lucrează de unul singur. Respectiv, în situațiile despre care vorbim, întreaga echipă este implicată în anevoioasa îndatorire de a explica rudelor celui decedat ce s-a întâmplat și care au fost cauzele acelei tragedii. Aici e nevoie să fii foarte atent la detalii și la modul în care o spui, adică medicul trebuie să mai fie și un diplomat în relația cu oamenii.

Primul deces nu-l voi putea

Eu nu fac statistică în profesia mea, pur și simplu încerc să mă bucur pentru viața pe care o aduc oamenilor pe pământ.

uita niciodată. Atunci am simțit cu adevărat ceea ce înseamnă să lucrezi într-o echipă de profesioniști. Singur ar fi imposibil să rezisti. În acest context vreau să spun că studierea psihologiei trebuie să ocupe un loc important în școli și chiar în Universitatea noastră.

V.S.: Să înțeleg că o profundă cunoaștere a psihologiei omului este necesară pentru un medic?

E.G.: Categorie. Spre exemplu, în Suedia ciclul de psihologie este foarte mare. Atât eu, cât și colegii mei nu am avut pregătirea suficientă în domeniul psihologiei. De aceea cred că accentul trebuie pus pe studierea psihologiei ca știință și la Universitate. Medicul trebuie să știe că profesia lui este o artă, de aceea el trebuie să fie inițiat în psihologie pentru a ști cum să converseze cu orice pacient. Dacă poți „simți” pacientul, dacă îl poți înțelege este mult mai ușor să pui un diagnostic corect, respectiv și tratamentul va fi ales corect. Aceasta se învață cu timpul.

V.S.: Ați început activitatea Dvs. în ginecologie, în 1959. Mai țineți minte la câte nașteri ați asistat?

E.G.: Nu, niciodată n-am urmărit să fac o astfel de statistică. Una pot spune la sigur – pe parcursul a 50 de ani am asistat la foarte multe nașteri. Când am început să lucrez în calitate de ginecolog în spitalul din Lipcani, aveam vreo 500 de nașteri pe an, aceasta fiind o instituție foarte mică. Pe urmă am fost transferat în instituții mai

mari, în care numărul de nașteri era și mai mare (5000-8000 nașteri). Dacă e să luăm perioada de 50 de ani și să înmulțim la aproximativ 1000 de nașteri... Puteți face și dumneavoastră calculele. Eu nu fac statistică în profesia mea, pur și simplu încerc să mă bucur pentru viața pe care o aduc oamenilor pe pământ.

V.S.: Cu ce sau cu cine ați compara Dvs. o femeie gravidă?

E.G.: Cu o ființă foarte scumpă. Femeile gravide au un nimb aparte, ele se deosebesc de restul femeilor. Femeia care a născut de asemenea se deosebește de cea însărcinată. Ea e ca o floare care adineaori s-a desfăcut. Ea dăruie o bucurie enormă tuturor celor din jur. De aceea eu aș compara-o doar cu ceva sfânt.

V.S.: Succesele discipolilor constituie pentru Dvs. un prilej de satisfacție?

E.G.: Am pregătit adevărați profesioniști, care au avut succese enorme și cu care mi-a fost ușor să lucrez. Când depui efort și pregătești un profesionist bun, ai și rezultate pe măsură. A crește un profesionist în medicină este cu mult mai greu decât atunci când pregătești un doctor în știință. Cu primul ai nevoie de multă răbdare și cunoștințe în domeniu, trebuie să-l selectezi pe cel care crezi tu că va deveni un adevărat profesionist. Da, un medic adevărat trebuie să aibă un creier bun, dar și îndemânarea unui pictor sau a unui sculptor iscusit, pentru a face incizia corect.

V.S.: În ultimul timp imaginea medicului este dezonorată

Femeia care a născut... dăruie o bucurie enormă tuturor celor din jur. De aceea eu aș compara-o doar cu ceva sfânt.

atât pe plan național, cât și internațional. Ce ar trebui să facă medicii sau chiar mass media pentru a redresa starea de lucruri?

E.G.: Atunci când rușii i s-au plâns lui Putin că chirurgii nu sunt buni specialiști și fac gafe, el știți ce a răspuns? „Dar fără ei cum ne-am descurca?” Sunt de acord că astăzi imaginea medicului în țară este pătată, dar de ce cu 20 de ani în urmă mortalitatea maternă și cea infantilă la noi în țară era de 3 ori mai mare, pe când acum lucrurile stau cu totul altfel? Aceste date

dovedesc o schimbare înspre mai bine. Nu-i așa? În pofida vorbelor negative la adresa noastră, totuși sistemul medical a înregistrat succese remarcabile. Știrile negative despre medici de cele mai multe ori apar din cauza neprofesionalismului unor reprezentanți aparte ai medicinei. De aceea la nivel de

Suntem un popor muncitor care trebuie să ne purtăm numele cu demnitate în lumea mare.

Universitate ar trebui să avem o selecție mai riguroasă a studenților. În Franța, spre exemplu, în primul an de studiu sunt înmatriculați foarte mulți studenți, dar după primul semestru mai mult de jumătate, care n-au dovedit cunoștințe și aptitudini necesare, sunt exmatriculați fără îndoială. Pe lângă profesionalism în medicină trebuie să vină oameni cu suflet mare. Trebuie să primeze dorința de a face bine, și nu de a te îmbogăți – cel mai murdar lucru pe care îl poate face un medic. Iată din care cauză lumea vorbește despre „petele” de pe halatele noastre, dar cel mai important e că aceste pete rămân și pe conștiința medicilor. Acest lucru li-l spun tuturor studenților și rezidenților noștri. Medicul trebuie să fie apropiat de Dumnezeu, nu în zadar în Grecia Antică, medicul era postat aproape de zei.

V.S.: Sfârșitul anilor '90 a fost o perioadă în care v-ați implicat atât în medicină, cât și în politică. Ați fost numit în funcția de ministru al Sănătății.

E.G.: Sincer să fiu, nu sunt foarte mulțumit de această perioadă din viața mea. Fiind ministru am reușit să mențin buna funcționare a sistemului. Din cauza situației economice precare din țară am fost nevoiți să reducem numărul instituțiilor medicale care activau la acel moment. Noi am început reformele în sănătate prin introducerea medicinei prin asigurare. Această reformă nu a adus rezultate maxime pe care le-am dorit, dar o direcție pozitivă în acest sens totuși am trasat. Dacă ar exista o finanțare esențială din partea statului, poate și rezultatele ar fi altele. Pe timpul fostei Uniuni Sovietice sistemul sănătății din Moldova era net superior celui din România. Noi efectuam transplanturi de rinichi pe scară largă. Astăzi, din păcate, stagnăm și nu știm în ce direcție trebuie să o luăm. Circumstanțele m-au impus

să devin ministru al Sănătății, însă treptat am înțeles că mai apropiată sufletului meu este medicina practică. Pentru a fi un politician adevărat și un bun administrator trebuie să fii dotat cu aceste abilități, eu, din păcate sau din fericire, m-am simțit mai bine în sistemul medical.

V.S.: Cum credeți, care ar fi reformele atât de necesare sistemului medical din Republica Moldova?

E.G.: În primul rând, avem nevoie de o finanțare mai bună din partea statului. Statul poate juca un rol important în edificarea unui sistem modern al sănătății. Tind să cred că vom depăși această situație de impas. Fără doar și poate că o medicină mai performantă cere investiții costisitoare, respectiv și sănătatea devine cu mult mai scumpă.

V.S.: Știu că sunteți autor a cinci invenții...

E.G.: Așa este...Atunci când trebuia să susțin teza de doctor habilitat, invențiile erau examinate de o comisie foarte severă din Moscova. Dacă prezentai o invenție la Moscova era mai ușor să susții și teza de doctor. Acum în Moldova invenții și inventatori avem foarte mulți. Noi, moldovenii suntem mai puțin critici și ne iubim mai mult decât pe cei care ne înconjoară. De aceea credem că suntem cei mai puternici inventatori. Dar încercați să aflați cine a cumpărat de la noi măcar o invenție?

De la obținerea independenței Republicii Moldova moldovenii s-au cam „îmbătat” de libertate. De aceea, am început să facem uneori pași greșiți. Pentru a câștiga respectul întregii Europe avem nevoie de un produs mental perfect. Suntem un popor muncitor care trebuie să ne purtăm numele cu demnitate în lumea mare.

V.S.: Cui ați dori să-i mulțumiți pentru ceea ce ați obținut în viață?

E.G.: Fiecare om care trăiește pe pământ dorește să mulțumească, în primul rând, părinților care i-au dat viață. În calea profesiei, dascălii au fost acei care m-au ajutat în toate, cei care o parte din inima lor mi-au dat-o mie. Cum să nu-mi aduc aminte de toți cei cu care am lucrat de-a lungul anilor? Fără ajutorul dascărilor mei nu aș fi ajuns acolo unde sunt astăzi.

V.S.: Vă mulțumesc.

Violeta STRATAN,
specialist relații publice

S-A NĂSCUT în ultima lună de vară, a decedat în prima lună de toamnă. Nicolae Testemițanu a rămas să dăinuie în eternitate ca o figură emblematică a medicinei autohtone. De ziua nașterii sale, de ziua morții, la cimitirul de pe str. Armenească, tot vin medici și nemedici cu buchete de flori, cu frunțile plecate într-o păstrare și înveșnicirea memoriei sale. Dar iată că în acest sfârșit de septembrie toate florile au plecat spre orașul Drochia, unde într-o atmosferă festivă au fost inaugurate, în fața spitalului raional, bustul în granit al marelui înaintaș și bulevardul din preajmă în numele său. E ceva simbolic: pe lângă spitalul din comuna Cărpineni, Hâncești, trece str. Nicolae Testemițanu, printre complexele spitalicești de la Malina Mică lunecă la vale cunoscuta stradă Nicolae Testemițanu, la intrarea în or. Drochia, pe lângă spitalul ce-i poartă numele, în fața

Faptele înaintașilor, recunoștința urmașilor

monumentului nou înălțat, trece bulevardul... Orașenii din vecinătate au și reușit să caligrafieze pe casele lor frumoase „Bulevardul Nicolae Testemițanu”

Bravo, și încă odată bravo, drochieni!
Aici profesorul e acasă. Sculptorul Victor Niță din Chișinău a avut grijă să-l înveșnicească în granit cu fața spre satul său natal, Ochiul Alb. Așa este: marele Testemițanu se uită îngândurat spre sat! Și-i foarte nimerită această rezolvare artistică: Nicolae Testemițanu a purtat mereu baștina în inima sa, îi vedea și aprecia pe țărani ca pe niște sfinți. Prin ei, și doar prin ei, domnia sa vedea perpetuarea noastră ca neam, tradiție, datină și limbă pe această vatră strămoșească.

E mult soare în Ochiul Alb. Au venit la festivitate delegații de prin sate; din capitală a purces încoace toată conducerea de vârf a USMF „Nicolae Testemițanu”, secondată de decani, șefi de catedre, profesori, academicieni. Zeci de limuzine, autobuze pline cu lume au venit la întâlnire cu Testemițanu. Dl Vladimir Calaraș, mai marele pe raion, a ieșit departe de oraș, pentru a-l întâmpina pe proaspătul ministru al Sănătății, profesorul Vladimir Hotineanu. Aici sunt deja prezenți Andrei Testemițanu, feciorul, medic-șef al CRDM, Nadejda Olaru, sora mezină a profesorului, pensionară, unica rămasă din acea numeroasă și faimoasă familie testemițană, academicienii Ion Ababii, Gheorghe Ghidirim, Diomid Gherman, Gheorghe Palade, profesorii Olga Cernețchi, Ludmila Ețco, Gheorghe Baciuc, Dumitru Tintuc, Constantin Ețco etc., ultimii doi fiind discipoli, ducând ștafeta catedrei de profil lăsată de

profesorul Nicolae Testemițanu. Închinare la Testemițanu au venit să facă dnii Ozea Rusu, directorul general al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie, Mihai Ciobanu, directorul Spitalului Municipal „Sfântul Arhanghel Mihail” din Chișinău. Cu o jerbă mare de flori au venit cei doi directori de gospodărie din Ochiul Alb, dnii Victor Zbanică și Serghei Babin, care, alături de alți oameni de bună credință de pe meridianul drochian, au pus umărul cu sponsorizări

publica Moldova”, a ținut să menționeze ministrul Sănătății dl Hotineanu. E o operă incomensurabilă, dar câte fapte de certă valoare au urmat în acea scurtă viață pământească a acestui ilustru fecior al neamului nostru!..

O contribuție mare la organizarea și desfășurarea evenimentului a avut-o dl Pavel Postovanu, unul dintre prietenii de suflet ai celui dispărut, ochialbean de viță, actualmente cetățean de onoare al or. Dro-

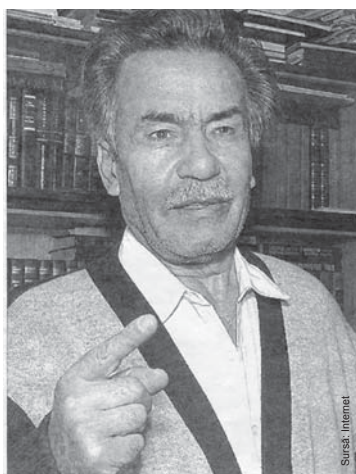
financiare la desfășurarea evenimentului. Numai amenajările din jurul monumentului au costat 650 mii de lei...

Vorbitorii au evidențiat aportul marelui înaintaș la reformarea medicinei moldave, punctând excepționalele sale calități profesionale și organizatorice, omenia și înaltul său patriotism. „Profesorul Testemițanu a pus bazele medicinei specializate în Re-

chia și al satului Ochiul Alb. Anume dumnealui le-a pus „jăratic în pantofi” demnitarilor din raion, pentru ca aceștia, chiar și în aceste condiții de criză, să facă o adevărată operă de cultură, o operă patriotică.

Bravo, și încă odată bravo, drochieni!

Ion STICI,
publicist

„Martir al românismului”, preot și profet - Dumitru Matcovschi, este basarabeanul care de peste trei decenii arde ca o lumânare pe altarul cuvântului, ce exprimă adevărul în căutarea dreptății Neamului său, în căutarea identității unui pământ de floare și lacrimă.

Când în lume poezia moare, sub pana unui creator de rădăcină și izvor magia cuvântului reînvie, electrizează, dă speranțe, creează o atmosferă de sărbătoare și flacără, însănătoșește sufletul, revigorează credința în poet și-n puterea cuvântului scris, rostit sau cântat „căci toate au fost cuvânt la început”.

„Cuvântul este suflet, dacă este!

*Un univers intim, sublim oval
E munte muntele,*

*cu-nzăpezițe creste
Și nu e munte fiecare deal...*

*Inima, inima rămâne
cât mai bate
Când nu mai bate,
e un boț de lut”*

Cu această încredere în cuvânt își trăiește Dumitru Matcovschi opera, căci „a scrie” înseamnă a trăi.

Smerenia spovedaniei își are începutul în zona nistreană plină de soare și poezie. D. Matcovschi s-a născut la 20 octombrie 1939 în satul Vadul-Rașcov, Orhei. A absolvit Universitatea de Stat din Republica Moldova (1961). A fost redactor-șef adjunct al săptămânalului *Cultura*, colaborator literar al ziarului *Moldova Socialistă*; lucrător literar și redactor, iar din 1987 este redactor-șef al revistei *Nistru* (azi Basarabia). Este scriitor al poporului (1989), academician.

Debutează editorial cu placheta de versuri *Macii în rouă* (1963), consacrandu-se scrisului cu pasiunea unei permanențe mărturisiri de credință, nutriend convingerea fermă că literatura este o formă de traducere a unei datorii civice și umane.

D. Matcovschi întruchipează un poet multiplex, răspândit în mai multe activități „rotindu-se pe orbita diferitelor”, vorba anticului Platon,

este autorul unei creații compozite nediminuate însă ca nivel anume de diversitatea ei – adică este scriitorul la el acasă în toate genurile pe care le practică (Leo Butnaru).

Se afirmă ca poet prin cărțile *Casa părintească* (1968), *Melodica* (1971), *Patria, poetul și balada* (1981), *Soarele cel mare* (1989) etc. Dintre cărțile în proză se evidențiază romanele *Focul din vatră* (1982), *Toamna porumbelor albi* (1979).

Au avut ecou în epocă dramele sale montate pe scena teatrului național „Mihai Eminescu”: *Președintele* (1975), *Cântec de leagăn pentru bunici* (1977), *Tata* (1979), *Pomul vieții*, *Abecedarul* etc.; prin care D. Matcovschi se arată un dramaturg cu personalitate, cu gândire teatrală și cu fantezie.

Universul tematic al poeziei, dramaturgiei: viața, timpul, căutării de sine, de adevăr, de frumos este reliefat de sugestivitatea cuvântului, care determină coloratura atmosferei. Problematika este majoră – grija pentru spiritualitate, pentru valorile etice amenințate de pericolul destrămării, pentru păstrarea rădăcinilor.

Anii 80-90 se caracterizează în biografia creatoare a autorului

printr-o activitate publicistică: scriitorul, ziaristul, oratorul, militantul neobosit D. Matcovschi este prezent în ziare și reviste.

Un moment de cotitură în dezvoltarea publicisticii din Moldova îl constituie articolul *Hoții în rezervație* („Литературная газета”, 4 februarie, 1987) autorul devenind scriitorul cel mai prezent pe ogorul publicisticii.

În anii de avânt ai mișcării de eliberare națională, din 1987-1989, s-a implicat în fluxul evenimentelor, abordând fapte și idei de acută actualitate. O face din înaltă datorie de scriitor și de cetățean. Această perioadă a vieții sale se caracterizează printr-o vastă activitate publicistică: ziaristul, oratorul, militantul neobosit Dumitru Matcovschi devine scriitorul cel mai prezent pe tărâmul publicisticii. Ceea ce plămădește rând pe rând spovedania poetului este cugetul și expresia dorului: dor de casă, de limbă, de neam, de adevăr, de viață. Dorul este o condiție de regăsire a autorului, o încercare de autodefinire. Glorificarea inspirată a omului cu rădăcini înfipte adânc în humă strămoșească îl duce la elogiarea inspirată a plaiului natal, a istoriei lui, de care îl leagă adâncile și veș-

nic lucrătoarele rădăcini...

*„Mă întreb cine sunt
și de unde vin
Mi-e inima de pelin.
Aud o alăută cântând
Și un glas de cioban
îngânând:
Pe-un picior de plai,
pe-o gură de rai,
Iată, vin în cale,
se cobor la vale
Trei turme de miei,
cu trei ciobănei....”
Murmur cuvintele în urma lui,
în urma ciobanului
Și, murmurându-le
Mă prefac deodată
Într-un stejar
Secular
La hotar
De Țară și de baladă
Cresc adânc
rădăcinile-n pământ...”*

Firul mărturisirii nu se întrerupe, este continuu, poetul devenind o respirație de poezie a Basarabiei, căci dramaturgia și proza sunt tot poezie sub pana lui. Și iată că în miezul sentimental al versurilor a apărut Poetul Cetății care cheamă la demnitate, la conștiință, la atașament sufletec față de neam și față de valorile vieții. Plămada lirică a lui D. Matcovschi este parte integrantă a poeziei basarabene din ultimele două decenii în luptă pentru nedezrădăcinare, pentru pământul, casa părintească, limba, neamul, conștiința de țară, suveranitatea, independența...

Eugenia MINCU,
șef catedră
Limba română
și terminologia medicală

Poetul DUMITRU MATCOVSCHI

la 70 de ani

«Îmi place să mă implic în activități și proiecte ce țin de lucrul cu comunitatea și, în special, cu copiii. Pe parcursul acestui proiect am învățat că oricât de multă experiență ai avea, atunci când te duci să realizezi o activitate, la sfârșitul acesteia ai deja cu mult mai multă experiență», spune rezidenta Elena Mecineanu despre proiectul «Acțiuni comunitare pentru copii și tineri».

Proiectul urmărește dezvoltarea capacităților de comunicare în domeniul promovării sănătății și în situații de risc, realizând acțiuni comunitare pentru tineri și copii.

Proiectul are drept scop informarea tinerilor și copiilor din 23 de sate, din ariile acvatice ale râurilor Prut și Nistru, cu

neanu, participantă în cadrul proiectului, ne descrie impresiile sale: «Acest training a fost foarte util pentru activitatea noastră ulterioară ca formatori. Cu toate că unele aspecte teoretice le cunoșteam deja, schimbul de experiență cu antrenorii profesioniști mi-a oferit inspirație pentru perfecționarea calității seminarelor pe care eu sper să le realizez».

Au urmat apoi o serie de training-uri

privire la gripa aviara, pandemică și alte subiecte de sănătate publică. În acest scop a fost instruit un grup de studenți de la USMF "Nicolae Testemițanu" pentru a le crea abilități în peer-to-peer education, activitățile fiind implementate de către Asociația Studenților și Rezidenților.

Scopul proiectului este adoptarea unor comportamente responsabile în rândurile tinerilor și copiilor, precum și de către membrii organizațiilor de scouti din regiunile selectate în cazurile situațiilor de risc, inclusiv apariția unui focar de gripă aviara.

Pentru a atinge obiectivele proiectului, până în prezent au fost realizate trei traininguri de instruire pe parcursul a patru zile pentru studenții și rezidenții implicați în proiect: I training – gripa aviara și cea pandemică; II – acordarea primului ajutor medical; III – comunicare, monitorizare și evaluare a activităților. Elena Mecineanu, participantă în cadrul proiectului,

ne descrie impresiile sale: «Acest training a fost foarte util pentru activitatea noastră ulterioară ca formatori. Cu toate că unele aspecte teoretice le cunoșteam deja, schimbul de experiență cu antrenorii profesioniști mi-a oferit inspirație pentru perfecționarea calității seminarelor pe care eu sper să le realizez».

Au urmat apoi o serie de training-uri

ACTIVITĂȚILE COMUNITARE – investiții de lungă durată în resursele umane

neanu, participantă în cadrul proiectului, ne descrie impresiile sale: «Acest training a fost foarte util pentru activitatea noastră ulterioară ca formatori. Cu toate că unele aspecte teoretice le cunoșteam deja, schimbul de experiență cu antrenorii profesioniști mi-a oferit inspirație pentru perfecționarea calității seminarelor pe care eu sper să le realizez».

Au urmat apoi o serie de training-uri

neanu, participantă în cadrul proiectului, ne descrie impresiile sale: «Acest training a fost foarte util pentru activitatea noastră ulterioară ca formatori. Cu toate că unele aspecte teoretice le cunoșteam deja, schimbul de experiență cu antrenorii profesioniști mi-a oferit inspirație pentru perfecționarea calității seminarelor pe care eu sper să le realizez».

neanu, participantă în cadrul proiectului, ne descrie impresiile sale: «Acest training a fost foarte util pentru activitatea noastră ulterioară ca formatori. Cu toate că unele aspecte teoretice le cunoșteam deja, schimbul de experiență cu antrenorii profesioniști mi-a oferit inspirație pentru perfecționarea calității seminarelor pe care eu sper să le realizez».

neanu, participantă în cadrul proiectului, ne descrie impresiile sale: «Acest training a fost foarte util pentru activitatea noastră ulterioară ca formatori. Cu toate că unele aspecte teoretice le cunoșteam deja, schimbul de experiență cu antrenorii profesioniști mi-a oferit inspirație pentru perfecționarea calității seminarelor pe care eu sper să le realizez».

un bagaj cât mai mare de cunoștințe în domeniul medical, cunoștințe care le lipsesc în prezent. În felul acesta mă simt de folos acestor tineri».

Comunitățile implicate în acest proiect s-au arătat foarte receptive spre colaborare, iar tinerii reprezintă un potențial real în cadrul comunităților. "Am reconfirmat că tinerii noștri sunt foarte dornici să afle lucruri ce îi vizează, vor să fie generația care se implică în toate", a menționat Oleg Bumbac despre tinerii cu care a colaborat. Alina Jumiga consideră că "comunitatea se implică în ceea ce facem noi, simțim sprijinul instituțiilor din sat și ajutorul ce ne este acordat în soluționarea întrebărilor. Comunitatea dorește să se implice și în astfel de activități care au întotdeauna impact asupra populației, deoarece este mult mai ușor de a preveni o maladie, decât de a o trata».

În "cercetarea" timpului pierdut

În loc de scrisoare

Ca și Marsel PROUST, romancier francez și autorul unei colecții de povestiri autobiografice sub denumirea « În căutarea timpului pierdut » am încercat în cele ce urmează să redau nu un adevăr absolut, sau și mai rău - opinii și prejudecăți generale despre cariera unui doctorand moldovean la Paris, ci acele momente ale vieții pe care aș vrea să le împărtășesc cu Dumneavoastră.

Să luam de la început, dar nu de la origine, ci de la acel student absolut pe care viața, iar la vremea aceea viața se mai numea și Facultatea de Medicină, a decis în cele din urmă să-l atragă frumusețea în valurile mari ale Rezidențiatului. Nu știu cum voi, dar eu eram intrigat de ce este mai necunoscut sau mai puțin clar din cele ce ne oferă practica medicală și anume Neurochirurgia. Ironia sorții însă, ca la început de o cale lungă, a hotărât să nu-mi ofere imediat oportunitatea de a studia Neurochirurgia. Astfel, am încăput pe mâna chirurgiei generale la Spitalul de Urgență din Chișinău. Dar, în ciuda așteptărilor

mele și a unei faime mai "agitate" de care se bucură Spitalul de Urgență, am descoperit clinicieni care, instinctiv, și astăzi mă ghidează prin gesturile lor în tratamentul patologiilor chirurgicale. Exacte, deloc rapide ci din contra, așezate și bine calculate anume acele gesturi m-au inițiat în taina meșteșugului de doctor. Nu le voi spune numele, ca să nu le stirbesc din modestie prin a pune pe cineva înaintea altui nume, dar și cu ajutorul lor (să fim înțeleși corect, ajutor indirect, deci fără pile !!!) am ajuns să iau examenele la Consulatul Francez și să fiu înscris în rezidențiatul francez pe specialitatea de Neurochirurgie. Un moldovean în Franța, pe neurochirurgie...Ce căutam eu acolo? Cunoșc răspunsul și cu ușurință o să-l repet ori de câte ori mă iscodiți. La acele gesturi profesionale pe care le învățasem de la Chișinău de la profii mei mai vechi, am început a aduna unul câte unul și altele... nu mai puțin utile, dacă nu chiar esențiale în practica de toate zilele ale medicului. În capul mesei aș pune...

da, da... colegialitatea. Colegi imi erau semenii mei, colegi imi erau doctorii avizați și cu experiență, și, culmea, printre colegi am găsit și pe profesorii mei. Un sfat, o îndrumare era însoțită mai degrabă de un zâmbet și agrementată de o ușoară înclinare a capului, probabil pentru a șterge o ultimă nuanță de reproșuri, chiar și imaginare. Iar dacă acestea din urmă, reproșurile, se mai iscau câte odată datorită și vieții tumultuoase de doctor, fiți siguri, niciodată nu viza pedepse administrative. Într-adevăr, nu am cunoscut niciodată o practică mai bine calculată și facilitată de tot ce înseamnă «paramedical». Secretele și surori medicale care la primul semn de alarmă, serviciu de radiologie care îți stă la dispoziție 24/24 de ore, bloc chirurgical superb dotat și orice «moft» al chirurgului era tradus drept o exigență în efectuarea corectă a practicii medicale. Și astăzi privesc acele momente de inițiere în neurochirurgie drept o bază ale unei practici medicale sociale și umane, iar francezii pe bună dreptate se regăsesc

printre națiunile cu o cea mai înaltă calitate a serviciului medical.

Dar nici aici nu mi-am oprit căutările. Împins, probabil, de o curiozitate, am revenit în țară pentru a-mi regăsi locul printre colegii mei de la Chișinău. Atât și experiența mea, dar și interesul pe care l-au manifestat superiorii mei de la facultate au făcut să mă integrez destul de repede. În ciuda faptului că sistemul nostru medical acuză loviturile ale crizei din cele mai drastice, s-au găsit și aici metode care necesitau și pe care le-am introdus în practica de toate zilele.

Cu siguranță, ar mai fi totuși un regret cu care am părăsit Franța, și pe care nu mai speram să-l recuperez. Este acel sistem de cercetare, pe care europa îl integrează în practica de toate zilele și de care, fără excepție, se bucură orice clinician. Cu siguranță, veți sări în ajutorul meu, veți avea să enumerați acele burse la nivel local, acordate de societate medicală în specialitate pentru orice rezident, dar și cel interregional cum ar fi

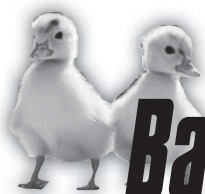
Erasmus. Dar «căutarea» mea a fost de această dată de o durată mai scurtă. La biroul Facultății de Medicină al Agenției Universitare a Francofoniei, am depus dosarul pentru acordarea unei facilități de deplasare în caz de cercetări conduse de mai multe echipe, în vederea efectuării unei teze de doctorat în cotutelă. Această «bourse de doctorat» așa-numită, a avut rolul de primul pas spre a reinnoi relațiile mele cu lumea științifică de la Paris. Deci, doctorand la Paris și la Chișinău, practician în țara de origine, și tot ce presupune o echipă de colaborare între două centre mari. Platou tehnic de excepție, oameni de știință de o mare valoare și este acel avantaj pe care l-am căutat. Lucrările de cercetare de abia au început, dar dacă îmi îngăduiți, voi reveni mai târziu și cu mai multe detalii asupra unui proiect de cercetare realizabil, și, sunt sigur de ceea ce spun, de fiecare dintre noi.

- Va urma. -

Dan LĂSĂI,
doctorand
neurochirurgie

Anul universitar 2009-2010 a început „în forță” pentru studenții USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, mai ales pentru cei din anul I. Aceștia, pe lângă faptul că s-au integrat în procesul complex de studii al Universității, au reușit să se manifeste cu brio în activitățile extracurriculare, și anume în cadrul Balului Bobocilor USMF, ediția 2009.

Acest eveniment s-a desfășurat sub egida Departamentului Cultural al ASR (Asociația Studenților și Rezidenților): pe 23 și 30 septembrie au avut loc semifinale-

Balul Bobocilor-2009

septembrie au concurat șapte perechi de "boboci" de la Facultatea de Medicină, dintre care în finală au fost promovate 4 perechi: locul I – Catereniuc Daniela, Novac Constantin; locul II – Sandu Viorel, Galașan Valeria; locul III – Drăgănel Andrei, Lupolova Lidia; locul IV – Verdeș Sorin, Muntean Rodica.

Ambele semifinale au început într-un mod inedit față de anii precedenți, deoarece bobocii au încins atmosfera de la bun început cu un dans sincron. A urmat proba de *Ingeniozitate* și ulterior tema de acasă "Arată ce poți".

Marea Finală a debutat și ea pe ritm de dans, dar s-a deosebit de semifinale prin faptul că proba a doua (*Ingeniozitate*) a fost înlocuită cu proba de *Talente*, iar pro-

ba de acasă a avut, de astă dată, tema „Ce face criza din student?”. Dacă în cadrul probei de talente, bobocii ne-au fascinat prin variate cântece și dansuri, apoi la cea de-a treia probă aceștia s-au întrecut în ingeniozitate și inventivitate.

La toate etapele concursului, bobocii au fost apreciați de către un juriu competent în frunte cu președintele

acestuia - dl Igor Cemortan, șef catedra Biologie moleculară și Genetică umană. Astfel, pe 15 octombrie, la finalul concursului, după vreo 20 de minute de suspans pentru boboci și spectatori, juriul a anunțat câștigătorii *Balului Bobocilor USMF*, edi-

Pentru toate perechile participante la *Balul Bobocilor-2009*, ASR, în persoana președintelui adjunct Abraș Marcel, a oferit câte un premiu bănesc, o excursie la unul dintre locurile pitorești din Moldova, pe care participanții pot să-l aleagă singuri, iar câștigătorii Marelui Premiu au primit în dar un sejur de o săptămână la baza de odihnă „Medic-2” din Ucraina (la alegerea

Marii câștigători ai Balului Bobocilor-2009

le concursului, iar pe 15 octombrie - Marea Finală a Balului Bobocilor.

La prima semifinală din 23 septembrie au participat 6 perechi de boboci de la facultățile Stomatologie, Farmacie și Sănătate Publică cu următorii finaliști: locul I – Uncu Andrei, Popa Cristina (Facultatea Farmacie); locul II – Dolghier Ana, Rashed Alaa (Facultatea Stomatologie); locul III – Bișir Ion, Flocea Diana (Facultatea Farmacie); locul IV – Volcov Tatiana (Facultatea Sănătate Publică), Lupu Gheorghe (Facultatea Farmacie).

La cea de-a doua semifinală din 30

Câștigătorii semifinalei II, locul I

Cel mai obiectiv juriu!

ția 2009: **Dolghier Ana și Rashed Alaa**, Facultatea Stomatologie – o pereche de "boboci" simpatici, interesanți, artistici și care vor reprezenta universitatea noastră la etapa interuniversitară a *Balului Bobocilor 2009*. Pe locul secund („vice-bobocii”) s-au plasat **Catereniuc Daniela și Verdeș Sorin**, iar medalia de bronz au obținut-o **Volcov Tatiana și Lupu Gheorghe**.

Câștigătorii primei semifinale, locul I

proprie, începând cu 1 iulie 2010).

Pauzele concursului au fost și ele pe măsura evenimentului – cei mai talentați studenți ai USMF, precum și artiști ai es-tradei naționale: Doinița Gherman, Serj Cuzencov, Alexandru Manciuc, au creat o ambianță extraordinară în clubul de noapte *Faraon*, ridicând toată lumea la dans. O surpriză plăcută pentru participanți și spectatori au fost numerele interpretate în cadrul pauzelor de către membrii *TVC-Club*, care au reușit într-un sfert de oră (atât la semifinale, cât și la finală) să stârnească râsete chiar și celor mai îngândurate persoane, dovedindu-și adevărata măiestrie în arta umorului.

Moderator la cele două semifinale ale concursului a fost Ion Zgârcu (anul III, Farmacie), pentru ca la etapa finală acesta să conducă seara împreună cu subsemnata.

Concursul *Balului Bobocilor USMF*, ediția 2009 (cu toate cele 3 etape), realizat prin munca asiduă a echipei de organizatori ai ASR, poate fi descris ca o veritabilă avalanșă de emoții pozitive, zâmbete și energie, într-un cuvânt – Tineret!

Elena COSTRU,
anul IV, Facultatea de Medicină,
Departamentul cultural al ASR

Teatrul studențesc: TALENT sau PASIUNE?

A tunci când spiritul lui Dionisos, zeul hedonismului și al reprezentărilor teatrale, își face loc printre halatele albe și atlasurile de anatomie, e semn de chemare în lumea teatrului. E semn de închinare în fața vesnicei dileme: "A fi sau a nu fi?...Vă întrebați de ce Dionisos, și nu Hipocrate sau Esculap? Pentru că studenții mediciniști au considerat că ar fi prea puțini zei în panteonul lor sacru... Glumesc, desigur. Pur și simplu, pe lângă studiul obiectelor strict medicinale, unii studenți au dorit să pătrundă dincolo de culisele teatrului, dincolo de măștile și machiajele ce ascund fețe la fel de obișnuite, dar, în același timp, pe atât de diferite de a celor din jur. Astfel s-a născut pasiunea pentru teatru.

La inițiativa domnului Nicolae Eșanu, pe atunci rector interimar, la începutul anului 2007 a apărut Teatrul Studențesc al USMF "Nicolae Testemițanu" din RM, în frunte cu Vitalie Țapeș, profesor universitar al Universității de Teatru, Muzică și Arte Plastice, regizor, maestru în artă. Au apărut primii discipoli. Treptat s-a consolidat colectivul teatral. Pe

parcurs, doritorii de a face teatru au devenit tot mai mulți și a apărut necesitatea în prezența încă a unui profesor. A fost invitat Valeriu Mantaluță, masterand al Universității de Muzică, Teatru și Arte Plastice, un mentor pe măsura așteptărilor.

În luna mai, a fost prezentată prima Lecție deschisă a colectivului teatral, la care au asistat nume notorii din lumea artelor, precum actorii Vitalie Rusu, Petru Baracci, poetul Nicolae Dabija, întreg staful decanatului și rectoratului Universității. În urma acestui eveniment, în publicațiile "Literatura și Arta", "Capitala" au apărut articole despre Teatrul Studențesc.

În anul de învățământ 2007-2008, colectivul teatral a lucrat asupra unui spectacol de colinde și urături tradiționale, precum și la montarea spectacolului "Steaua fără nume" de Mihail Sebastian. La premiera acestei piese au asistat personalități eminente ale culturii naționale ca regretatul Grigore Vieru, actrița Nelly Cozaru, Sandu Cupcea-Aristid, Nicolae Dabija. Alături de studenții mediciniști pe scenă au jucat actorii profesioniști Nicolae Prescura și Valeriu Mantaluță.

În urma acestei reprezentații teatrale, colectivului i s-a conferit titlul de "Teatru-Model", acordat de o comisie specială de la Ministerul Culturii al Republicii Moldova. Despre acest eveniment cultural s-a vorbit în

Grigore Vieru, la premiera căruia au asistat fiul poetului, Călin Vieru, soția poetului, doamna Raisa Vieru, precum și mulți alți invitați de onoare. În luna mai 2009, în cadrul Festivalului-Concurs Național al Teatrelor de Amatori, ediția a noua, care s-a desfășurat la Călărași, Teatrul Studențesc al USMF "Nicolae Testemițanu" din RM i se acordă premiul întâi.

În prezent, colectivul teatral studențesc lucrează la montarea a două piese simultan. Vă putem dezvălui doar că este vorba despre o piesă a unui scriitor român și una din repertoriul internațional. Restul rămâne o surpriză până la

teatral este presurat doar cu lauri, în spatele acestora se ascunde o muncă enormă însoțită de repetiții până noaptea târziu, jertfiri din timpul atât de scump pentru un student la medicină. Cu toate acestea, satisfacția eforturilor răsplătește prin aplauzele de la premiere umbrește toate greutățile... Iar prin munca titanică a celor doi mentori, Vitalie Țapeș și Valeriu Mantaluță, continuă să fie clădite zidurile spiritualității teatrale de la Universitatea de Medicină.

Le dorim membrilor teatrului multă sănătate, tărie de caracter în continuare, să aibă parte de roluri visate și aplauze pe măsura eforturilor!

mai multe reportaje radio și la postul național de televiziune. Pe parcursul anului de studii 2008-2009 s-a lucrat la montarea spectacolului "Chipul în ape rășfrânt" după poezia lui

premieră. Recent, colectivul teatral a fost înaintat la Premiul de Stat pentru Tineret, în domeniul artelor.

Chiar dacă dintr-o parte pare că drumul parcurs de acest grup

Ușile teatrului sunt deschise pentru oricine. Te alături și tu?..

Alexandru RUFANDA,
membru al Teatrului
Studențesc
<http://asr.at.ua>

Competiții consacrate Zilelor Universității

Pentru studenții și profesorii de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, ca și de la alte instituții de învățământ, practicarea sportului, mișcarea, exercițiul fizic au devenit atribute permanente ale traiului cotidian.

Cine dacă nu viitorii medici trebuie să demonstreze avantajele promovării modului sănătos de viață, cu atât mai mult că la Medicină sunt create toate condițiile necesare. Universitatea dispune de o bază sportivă solidă: două complexe de sport moderne, săli pentru tenis, ping-pong, badminton, terenuri de fotbal, volei, baschet etc. Atât tineretul studios, cât și colaboratorii participă la competiții de rang național și internațional, la întâlniri amicale, înregistrând realizări de valoare.

Bogat și variat este calendarul manifestărilor sportive consacrate „Zilelor Universității”-2009. S-au consumat de acum competițiile rezervate colaboratorilor. Rezultatele înregistrate:

SAH:

Masculin: 1. Iacob Furtună.
2. Sergiu Revenco
3. Parfirii Cazacu
Feminin: 1. Eudochia Cibotari
2. Vasilisa Ștepcă
3. Tamara Cernov

VOLEI:

Învingătoare a ieșit echipa facultății Stomatologie, care a evoluat în următoarea componență: Vitalie Gribenco, Vasile Oineagă,

Cornel Munteanu, Oleg Solomon.

JOC DE DAME:

Masculin: 1. Victor Banuh
2. Vasile Oineagă
3. Alexei Sofroni
Feminin: 1. Nadejda Turcan
2. Eudochia Cibotari
3. Tamara Cernov

BADMINTON:

Și-au dat concursul 20 de sportivi. La confruntările masculine pe primele trei locuri s-au situat:

1. Gabriel Obreja
2. Nicolae Bodrug
3. Valeriu Istrati

la cele feminine:

1. Mariana Ceban
2. Eudochia Cibotari
3. Lucia Albu.

Din programul competițional al studenților și rezidenților s-au desfășurat probele:

JOC DE DAME:

Masculin:

1. Vladislav Besciotnii, Medicină
2. Iulian Palitu, Stomatologie
3. Eugen Ciocina, Medicină
Feminin:
1. Liliana Moisei, Sănătate publică
2. Anastasia Morari, rezident
3. Irina Șiric, Medicină Generală

Actualmente, continuă competițiile la șah, volei, baschet, ping-pong, badminton și mini fotbal.

Vasilisa ȘTEPCĂ

Leonid COBĂLEANSCHI

- o personalitate eminentă în societatea medicală a Republicii Moldova

Doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, Om Emerit al Republicii Moldova, Laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii, membru de onoare al Academiei de Științe Medicale din România, a parcurs o viață marcată de angajarea sa activă și

productivă în marile evenimente de restructurare și modernizare a întregului proces de studii din cadrul Universității. „Lumânarea Memoriei” a acestui Om nu se va stinge atât timp cât noi toți vom sta de gardă, asigurând continuitatea dintre trecut, prezent și viitor.

“Savantul Leonid Cobăleanski a dat dovadă de corectitudine și disciplină exemplară pe durata activității sale în cadrul sistemului decanat-rectorat și în profilizarea absolvenților de la Facultatea de Medicină. Toleranța și „răbdarea de fier” l-au ajutat să neutralizeze marasmul și furia demnitarilor de partid „atoputernici”, ale căror acțiuni au alterat substanțial, în anumite perioade, procesul de studiu. Se poate spune că Leonid Cobăleanski și-a plătit cu propria viață povara obligațiilor de rector, exercitate în timpuri extrem de grele, a asigurat în vremuri de restriște continuitatea și progresul Alma Mater. Contribuția științifică a profesorului Leonid Cobăleanski, abnegația cu care s-a dedicat procesului de instruire a medicilor îl vor marca în eternitate, oferind un exemplu demn de urmat tinerilor generații”.

Vasile ANESTIADI,
dr hab. biomed., prof. univ.,
academician al AȘM

“Am fost printre primii lui discipoli și cred că viața mi-a oferit un prilej absolut fascinant de a-l cunoaște și de a beneficia din plin de tot ceea ce am învățat de la Domnia sa, căci s-a dăruit muncii cu abnegație și elan legendar, rămânând în amintirea noastră ca o persoană de o corectitudine perfectă, luminată de mare bunătate și de o dragoste sinceră de oameni. A rămas în memoria mea ca un model de echilibru sufletească, de inequizabilă capacitate de muncă. Înzestrat fiind cu un grad înalt de cultură și intelect, a reușit să depășească greutățile timpului, savurând din plin bucuria unor mari și binemeritate împliniri. Leonid Cobăleanski a știut să consolideze colectivul catedrei de Fizio-

patologie, să-i ofere fiecărui colaborator șansa de a se realiza.

Iubite Dascăl, nu vom uita că valorăm ceva doar prin aspirațiile noastre, iar calea spre succes și afirmarea noastră V-o datorăm”.

Eleonora BORȘ,
dr. med., conf. univ.

“Domnului profesor Leonid Cobăleanski nu i-a fost dat să vadă toate roadele muncii sale, de vină fiind moartea sa prematură. Și-a făurit însă un destin de invidiat. Prin tot ce a făcut el a dovedit devotamentul unui crez nobil de slujitor al sistemului național de instruire medicală. Îl caracteriza calitatea prestației profesionale, care cu obiectivitate, răbdare și îngăduință semăna și aprecia cunoștințele studenților. Totdeauna conversa amical, colegial, păstrând relațiile unui camarad de breaslă. Dumnealui se străduia să atingă coarda sensibilă a sufletului celui cu care se întâlneau. Sunt sigur că și colegii mai tineri regăseau în domnul Leonid Cobăleanski un sprijin și un model distins de pedagog. A rămas și prin acel bloc nou ce-i poartă numele și unde se află catedrele fundamentale, care s-au constituit sub egida sa. De fiecare dată când vin la serviciu privesc la copacul sădit chiar de dumnealui în fața blocului și mă domină amintirile despre acel venerabil om. La prima posibilitate le arăt acest mesteacăn actualilor studenți. Numai așa vom păstra memoria acestui măreț personaj în istoria Universității de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu”.

Anatolie BABIN,
dr. med., conf. univ.,
catedra Fiziologie și Reabilitare Medicală

Felicitări

Avem deosebită plăcere de a felicita toți colaboratorii USMF “Nicolae Testemițanu” care în luna Octombrie își sărbătoresc ziua de naștere. Vă aducem sincere urări de bine, sănătate, frumoase realizări pe plan personal

și profesional. Fie ca petala adăugată la coroana vieții să reprezinte simbolul unui orizont cu noi oportunități de afirmare.

La mulți ani, dragii noștri colegi!

Robu Maria, conf. univ., Catedra Hematologie, oncologie și terapie de companie
Erhan Nicolae, asist. univ., Catedra Ortopedie, traumatologie și chirurgie de campanie
Halitov Valentina, prof. consultant, Catedra Boli infecțioase la copii
Baciu Gheorghe, prof. univ., Catedra Medicina legală
Princean Gheorghe, conf. univ., Catedra Igienă
Șavga Nicolae, prof. univ., Catedra Chirurgie Pediatrică
Unțesco Maxim, asist. univ., Catedra Morfopatologie
Bujoreanu Nadejda, laborant, Catedra Anatomia omului
Bezverhni Zinaida, asis. univ., Catedra Farmacie socială
Mensicov Vitalii, operator MEC, Biblioteca
Cazacu Vasiliu, conf. univ., Catedra Farmacologie și farmacie clinică
Druță Ana, lab. super., Centrul științific de cultivare a plantelor medicinale
Droban Tatiana, lab. super., Catedra Fiziopatologie, fiziopatologie clinică
Stratan Ioana, lab. super., Catedra Educație fizică
Cartaleanu Angela, conf. univ., Catedra Stomatologie terapeutică (FPM)
Suvorchina Olga, cercet. științific, Laboratorul Plante medicinale și fitochimie
Alexeenco Elena, inspector superior, Serviciul Resurse umane

Nicolaeva Oxana, lab. super., Laboratorul Biochimie
Stoianov Natalia, lab. super., Laboratorul Neurobiologie și Genetică Medicală
Moraru Viorel, cercet. științ. super., Laboratorul Hepatochirurgie
Bitca Pavel, prof. consultant, Catedra Chirurgie nr.2
Cușnir Anatolie, conf. univ., Catedra Stomatologie terapeutică (FPM)
Butorova Valentina, conf. univ., Catedra Medicina internă nr.3
Dumitraș Vasile, șef Catedra Medicina militară și extremală
Zorkina Tatiana, conf. univ., Catedra Fiziopatologie, fiziopatologie clinică
Gramma Rodica, șef Centrul managementul proiectelor
Mazur Minodora, prof. univ., Catedra Medicina internă nr.3
Globa Elena, lab. superior, Catedra Igienă și epidemiologie
Reabova Elizaveta, conf. univ., Catedra Economie, management și psihopedagogie
Fortuna Iacob, conf. univ., Catedra Pediatrie și Neonatologie
Edinac Boris, conf. univ., Catedra Chirurgie pediatrică
Friptu Valentin, șef Catedra Obstetrică și ginecologie
Tolocenco Angela, lab. super., Catedra Stomatologia terapeutică
Onceanu Ioan, conf. univ., Catedra Sănătate publică și management
Boitan Raisa, metodist coordonator, Secția Didactică
Mamaliga-Pascal Tatiana, șef secție,

Biblioteca
Cheptănu Constantin, șef Catedra Chimia generală
Gavriliuc Ludmila, prof. univ., Catedra Biochimie și biochimie clinică
Daniliuc Natalia, lector, Catedra Economie, management și psihopedagogie
Saulea Aurel, prof. univ., Catedra Fiziologia omului
Popovici Prascovia, conf. univ., Catedra Boli infecțioase la copii
Țăbărnă Vasile, asistent Catedra Dermatovenerologie cu curs FPM
Mereuță Ion, prof. univ., Catedra Hematologie, oncologie și terapie de companie
Iodco Nina, conf. univ., Catedra Sănătate publică și management
Izvoareanu Alexandru, prof. consultant, Catedra Medicina internă nr.1
Cracea Galina, asist. medical, Secția Protetică dentară
Zaporojan Alexei, conf. univ., Catedra Chirurgie generală semilogie
Cerempei Ludmila, prof. univ., Catedra Pediatrie și Neonatologie
Gorceac Leonid, șef Centrul Estetic "Ion și Doina"
Lozovanu Svetlana, conf. univ., Catedra Fiziologia omului

Mucuța Sergiu, conf. univ., Catedra Chirurgie nr.1
Taran Anatolie, prof. univ., Catedra Ortopedie, traumatologie și chirurgie de campanie
Postolachi Ilarion, prof. univ., Catedra Protetică dentară și ortodonție
Parii Sergiu, cercet.șt.super., Laboratorul Evaluarea preclinică și clinică a medicamentelor
Scurtu Boris, conf. univ., Catedra Neurologie FPM
Curajos Boris, prof. univ., Catedra Chirurgie pediatrică
Tumuruc Olga, lector, Catedra Limbi moderne
Suveică Luminița, asistent, Catedra Medicina de familie
Șontea Aurelia, preparator, Catedra Hematologie, oncologie și terapie de campanie
Băbălău Victor, asistent, Catedra Igienă
Talpalaru Angelina, cercet. științific, Laboratorul Evaluarea preclinică și clinică a medicamentelor
Ferdohleb Alexandru, conf. univ., Catedra Chirurgie nr.2
Banuh Victor, conf. univ., Catedra Protetică dentară și ortodonție
Caraman Teodor, conf. univ., Curs Pediatrie - semiologie și puericultură
Stratan Violeta, specialist Relații Publice
Lupan Dumitru, conf. univ., Catedra Oftalmologie
Siminovic Vladimir, conf. univ., Catedra oromaxilofacială pediatrică și pedodonție
Profor Tatiana, casier superior, Contabilitate
Niță Svetlana, Bibliotecar principal
Terehova Valentina, conf. univ., Catedra Biol. moleculară și genetică umană
Ciobanu Victor, conf. univ., Catedra Obstetrică și ginecologie

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, nr. 165
mun. Chișinău,
MD 2004

Redactor-șef
Galina ȚURCAN
Fotografii de
Sergiu MIRONICA

Relații la tel.:
237 653, 205 175
E-mail: medicus.ziar@mail.md
relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor care
nu întotdeauna coincid
cu cea a redacției.

Tipografia
Edituri UNIVERSUL
Tipar ofset, tir. 600 ex.
Comanda nr. 3449

Ziarul este înregistrat la Ministerul Justiției al RM cu nr. 184 din 18.03.2005